

Aan:
de voorzitter en leden van
Provinciale Staten van Drenthe

Assen, 19 december 2023
Ons kenmerk 51/5.9/2023001777
Behandeld door thema Financien, Planning & Control
Onderwerp: Begroting 2024 van het Nazorg fonds gesloten stortplaatsen provincie Drenthe
Status: Ter informatie

Geachte voorzitter/leden,

Hierbij informeren wij u over de Begroting 2024 van het Nazorg fonds gesloten stortplaatsen provincie Drenthe, ter uitvoering van het besluit dat uw Staten op 28 september 2022 (Statenstuk 2022-69, Protocol Verbonden Partijen) hebben genomen.

In protocolafpraak 4 van het Protocol Verbonden Partijen is vastgelegd dat uw Staten jaarlijks geïnformeerd worden over verbonden partijen. Het 'Nazorg fonds gesloten stortplaatsen provincie Drenthe' is een verbonden partij van de provincie Drenthe. De Begroting 2024 van deze verbonden partij wordt om die reden aan u toegezonden. Deze Begroting heeft een relatie met de provinciale begroting '2.6.02 Verantwoord beheer van de stortplaatsen (Nazorg fonds)'.

De Begroting 2024 van het Nazorg fonds sluit met een resultaat van € 717.856,--. Voor het bepalen van de waarde en de rendementen van de beleggingen zijn de beurskoersen van deze beleggingen van belang. Deze beurskoersen zijn dagkoersen en kunnen sterk fluctueren.

Op dit moment zijn we in gesprek met Attero over het in juni 2023 ingediende (concept) nazorgplan. Het doel was om de discussiepunten tussen provincie en Attero, te overbruggen. De uitkomsten van de definitieve versie kunnen invloed hebben op de hoogte van het doelvermogen, wat opnieuw leidt tot een nazorgheffing.



In augustus 2020 is een ALM-studie gestart (Asset Liability Management). Met een ALM-studie worden toekomstige financiële risico's die de provincie loopt (in het Nazorg fonds) inzichtelijk gemaakt. Het doel is om te komen tot een beleggingsportefeuille voor het Nazorg fonds, waarmee de kans het grootst is om de doelstellingen te behalen. Ondanks dat het nu onderhanden nazorgplan nog niet definitief is, gaan we wel door met de ALM-studie.

Hierbij is een complicerende factor dat er in IPO-verband nog geen besluit is genomen over de implementatie van een uniforme methodiek voor de bepaling van de rekenrente voor de berekening van doelvermogens voor de eeuwigdurende nazorg van stortplaatsen. Een dergelijk besluit kan nog effect hebben op de uitvoering en/of uitkomsten van de ALM-studie.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,



, voorzitter



, secretaris

Bijlage Begroting 2024 Nazorg fonds gesloten stortplaatsen Provincie Drenthe

Nazorg-fonds gesloten stortplaatsen Provincie Drenthe

Begroting 2024

Statutaire vestigingsplaats:

Assen

Adres:

Westerbrink 1
9405 BJ Assen

Dossiernummer Handelsregister Kamer van Koophandel:

56941013

INHOUD

1	Inleiding	4
2	Doelvermogen en heffing	4
2.1	Attero BV, stortplaats te Wijster.....	4
2.2	Meisner Noord-Drenthe BV, stortplaats te Ubbena.....	4
3	Vermogensbeheer	4
3.1	Attero BV, stortplaats te Wijster.....	5
3.2	Meisner Noord-Drenthe BV, stortplaats te Ubbena.....	5
4	Begroting 2024 en Meerjarenraming tot en met 2027	5
4.1	Toelichting op de begroting.....	6
5	Uiteenzetting van de financiële positie	7
6	Afkortingenwijzer.....	8
	Bijlage: Begroting 2024 Attero BV, stortplaats te Wijster in euro.	9
	Bijlage: Begroting 2024 Meisner Noord-Drenthe, stortplaats te Ubbena in euro's.	10

1 Inleiding

Op 1 april 1998 is in de Wet milieubeheer (Wm) een regeling voor de nazorg van operationele stortplaatsen opgenomen. Het doel van deze nazorgregeling is om zeker te stellen dat bestaande en nieuwe stortplaatsen ook na sluiting tot in de lengte van jaren aan hetzelfde beschermingsniveau voldoen. Hiermee wordt het risico op bodemverontreiniging geminimaliseerd.

De nazorgregeling wordt ook wel de Leentewet Bodembescherming genoemd. Door deze wet worden de provincies na overdracht van de stortplaats bestuurlijk, organisatorisch en financieel verantwoordelijk voor de eeuwigdurende nazorg van stortplaatsen waar op of na 1 september 1996 nog afval is gestort. Voor de provincie Drenthe geldt dit voor twee stortplaatsen: Meisner Noord-Drenthe BV te Ubbena en Attero BV te Wijster.

De stortplaatsexploitant moet, op grond van Wm 8:49 lid 3, een nazorgplan opstellen. Het nazorgplan geeft aan op welke wijze de stortplaats na beëindiging van de stortactiviteiten milieu hygiënisch verantwoord wordt beheerd om nadelige gevolgen voor het milieu te minimaliseren. Dit nazorgplan wordt ingediend bij de provincie Drenthe.

De provincie berekent op basis van dit vastgestelde nazorgplan de jaarlijks op te leggen heffing. De heffingsberekening is vastgelegd in de Belastingverordening provincie Drenthe 2023. De hoogte van de heffing wordt afgeleid van het doelvermogen en de sluitingsdatum in het nazorgplan. De inkomsten uit de heffing, en het daarover verkregen rendement uit beleggingen en rentebaten, moeten de verwachte kosten dekken die gepaard gaan met de uitvoering van het nazorgplan. Op deze wijze worden financiële middelen verkregen om de bestuurlijke en financiële verantwoordelijkheid van de provincie voor de nazorg van de stortplaatsen uit te kunnen voeren. Gewijzigde omstandigheden kunnen aanleiding zijn om de heffing aan te passen.

2 Doelvermogen en heffing

2.1 Attero BV, stortplaats te Wijster

Op 5 oktober 2022 heeft GS ingestemd met het nieuwe nazorgplan voor de stortplaats te Wijster. In dit plan is aangegeven dat de sluitingsdatum en de datum van overdracht van het beheer van de stortplaats wijzigt van 2033 naar 2055. Dit nazorgplan bevat een doelvermogen van € 62.000.250 per 31-12-2054. Attero is momenteel bezig om een nazorgplan op te stellen waar alle discussiepunten (tussen provincie en Attero) uit zijn. Het nieuwe nazorgplan is de grondslag voor een nieuwe berekening van het doelvermogen, wat opnieuw leidt tot een nazorgheffing (positief dan wel negatief).

2.2 Meisner Noord-Drenthe BV, stortplaats te Ubbena

In 2011 heeft Meisner een nazorgplan bij de provincie Drenthe ingediend, waarmee GS op 1 november 2011 heeft ingestemd. Het doelvermogen van Meisner bedraagt € 1.855.710. Dit vermogen was op moment van sluiting van de stortplaats aanwezig in het Nazorg fonds. De stortplaats is inmiddels gesloten en de eeuwigdurende verantwoordelijkheid van de nazorg is op 1 januari 2014 overgedragen aan de provincie Drenthe.

3 Vermogensbeheer

Het treasurybeleid voor het Nazorg fonds wordt uitgevoerd binnen de kaders van de Wet Financiering Decentrale Overheden (Fido), de Regeling Uitzettingen en Derivaten Decentrale Overheden (Ruddo) en het uitzonderingsregime voor nazorgfondsen in de Ruddo (Staatscourant 29 juni 2001). In het 'Beleggingsstatuut Fonds nazorg gesloten stortplaatsen provincie Drenthe' zijn de uitgangspunten voor het vermogensbeheer en het beleggingsbeleid van het Nazorg fonds geformuleerd. De stortplaatsbeheerders hebben een adviesrol bij het vermogensbeheer.

De aangehouden beleggingsfondsen zijn in overeenstemming met dit Beleggingsstatuut, waarin in paragraaf 3.2 punt 2a is geregeld dat belegd kan worden volgens het standaard risicoprofiel. Hierbij is de beleggingsmix 70% vastrentende waarden en 30% zakelijke waarden.

Door de sterk gestegen waarden van de aandelenfondsen (zakelijke waarden) is eind 2021 de beleggingsportefeuille conform het Beleggingsstatuut geherbalanceerd naar een 70%/30% positie (per stortplaats). De vrijgekomen liquide middelen zijn via de provincie Drenthe uitgezet via schatkistbankieren. Voor de begroting van 2024 is uitgegaan van een te ontvangen rentevergoeding van 2,5% op het schatkistbankieren.

In 2020 zijn de voorbereidende werkzaamheden voor de ALM-studie gestart, in afwachting van het nieuwe nazorgplan voor de stortplaats te Wijster. De uitkomsten van het nieuwe nazorgplan zijn nu bekend, zodat de ALM-studie weer vervolgd kan worden. Met de ALM-studie worden toekomstige financiële risico's die de provincie loopt (in het Nazorg fonds) inzichtelijk gemaakt. Het doel is om te komen tot een beleggingsportefeuille voor het Nazorg fonds, waarmee de kans het grootst is om de doelstellingen te behalen. In dit traject krijgt ook de te hanteren rekenrente een plaats. Het is evident dat een latere

sluitingsdatum van de stortplaats ook (grote) impact op de uitkomsten van de ALM-studie heeft. Uit het nazorgplan volgt (samen met de rekenrente) het geraamde doelvermogen dat benodigd is om de eeuwigdurende nazorg te kunnen uitvoeren.

Het belegde vermogen per 31-12-2022 bedroeg € 12.413.236. De verdeling over de fondsen was als volgt:

Liquide middelen (Schatkistbankieren)	€ 1.718.763	68%
BlackRock iShares Care Euro Government Bond ETF	€ 6.730.096	
BlackRock iShares Core MSCI World UNCITS ETF	€ 2.049.273	32%
BlackRock iShares MSCI Europe ETF	€ 1.915.104	
Totaal	€ 12.413.236	100%

3.1 Attero BV, stortplaats te Wijster

De ING Bank (ver)koopt in opdracht van het Nazorg fonds de beleggingsstukken. De middelen zijn volgens de beleggingsmix van 70% vastrentende waarden (obligaties en liquide middelen) en 30% zakelijke waarden (aandelenfondsen) belegd, de optimale beleggingsmix genaamd. Een gedeelte van de middelen is via de provincie met schatkistbankieren uitgezet.

De reserve voor de stortplaats Attero is voor het grootste deel langlopend uitgezet. De ING Bank (ver)koopt in opdracht van het Nazorg fonds de langlopende beleggingen van Attero in een drietal beleggingsfondsen:

- *BlackRock iShares Care Euro Government Bond ETF*: het fonds belegt in euro-obligaties die zijn uitgegeven of zijn gewaarborgd door lidstaten van de Economische en Monetaire Unie van de Europese Unie.
- *BlackRock iShares Core MSCI World UNCITS ETF*: het fonds belegt wereldwijd in aandelen van grote en middelgrote bedrijven in ontwikkelde landen.
- *BlackRock iShares MSCI Europe ETF*: het fonds belegt in aandelen van grote en middelgrote bedrijven in ontwikkelde Europese landen.

Het belegde vermogen voor Attero BV per 31-12-2022 bedroeg € 10.583.703. De verdeling over de fondsen was als volgt:

Liquide middelen (Schatkistbankieren)	€ 1.462.599	68%
BlackRock iShares Care Euro Government Bond ETF	€ 5.722.442	
BlackRock iShares Core MSCI World UNCITS ETF	€ 1.666.853	32%
BlackRock iShares MSCI Europe ETF	€ 1.731.809	
Totaal	€ 10.583.703	100%

3.2 Meisner Noord-Drenthe BV, stortplaats te Ubbena

Het vermogen van Meisner wordt gebruikt om eeuwigdurende nazorg op deze stortplaats te kunnen uitvoeren. Om het vermogen op voldoende niveau te houden zijn de gelden van Meisner ook via de optimale beleggingsmix uitgezet, waarbij rekening is gehouden met de op korte termijn te verwachten jaarlijkse uitgaven. De rol van de ING-Bank en de beleggingsfondsen zijn gelijk aan die van Attero.

Het belegde vermogen voor Meisner Noord-Drenthe BV per 31-12-2022 bedroeg € 1.829.533. De verdeling over de fondsen was als volgt:

Liquide middelen (Schatkistbankieren)	€ 256.164	69%
BlackRock iShares Care Euro Government Bond ETF	€ 1.007.655	
BlackRock iShares Core MSCI World UNCITS ETF	€ 317.464	31%
BlackRock iShares MSCI Europe ETF	€ 248.251	
Totaal	€ 1.829.533	100%

4 Begroting 2024 en Meerjarenraming tot en met 2027

Dit hoofdstuk geeft de begroting van Nazorg fonds gesloten stortplaatsen provincie Drenthe in euro's weer. In de bijlage van deze begroting zijn de begrotingen per stortplaats weergegeven

Baten	Werkelijk 2022*	Begroot 2023*	Begroot 2024*	Begroot 2025*	Begroot 2026*	Begroot 2027*
Opbrengsten renten	5.239		40.096	39.729	39.232	39.594
Opbrengsten vermogensbeheer		748.892	720.000	758.389	798.804	836.090
Vermogensbeheeropbrengsten Meisner	-300.438					
Vermogensbeheeropbrengsten Attero	-1.720.228					
Naheffing i.v.m. verschil doel en fondsvermogen	2.343.235					
Naheffing i.v.m. contante waarde gelijk aan het fondsvermogen	82.653					
Totaal baten	410.461	748.892	760.096	798.118	838.036	875.684

Lasten	Werkelijk 2022	Begroot 2023*	Begroot 2024*	Begroot 2025*	Begroot 2026*	Begroot 2027*
Onderhoudskosten nazorg Totaal	49.405	75.000	26.500	32.700	35.500	62.200
Service fee beleggingen Totaal	5.579	6.400	6.600	6.800	7.000	7.150
Administratiekosten Totaal	1.144	1.100	1.120	1.140	1.160	1.200
Accountantskosten Totaal	5.660	6.150	7.500	7.500	7.500	7.500
Bankkosten Totaal	623	510	520	530	540	580
Totaal lasten	62.411	89.160	42.240	48.670	51.700	78.630

Resultaat	Werkelijk 2022	Begroot 2023*	Begroot 2024*	Begroot 2025*	Begroot 2026*	Begroot 2027*
Totale Baten	410.461	748.892	760.096	798.118	838.036	875.684
Totale Lasten	62.411	89.160	42.240	48.670	51.700	78.630
Totaal resultaat voor reservemutatie	348.050	659.732	717.856	749.448	786.336	797.054
Mutaties in reserve						
Naheffing i.v.m. verschil doel en fondsvermogen	-2.343.235					
Naheffing i.v.m. contante waarde gelijk aan het fondsvermogen	-82.653					
Totale mutaties in reserve Nazorg heffing	-2.425.888	0	0	0	0	0
Totale resultaat na reservemutaties	-2.077.838	659.732	717.856	749.448	786.336	797.054

*bij een geprognostiseerde rendement van 5% op beleggingen en een rente opbrengst van 2,5%.

4.1 Toelichting op de begroting

Waarderings- en resultaatbepalingsgrondslagen

De begroting is opgemaakt in euro's. De activa en passiva worden, tenzij anders vermeld, gewaardeerd tegen nominale waarde.

Werkelijk

In de kolom werkelijk 2022 zijn de bedragen vermeld, gebaseerd op de vastgestelde jaarrekening van 2022.

Beleggingen

Conform artikel 2:384 lid 1 van het Burgerlijk Wetboek, worden beleggingen op totaalniveau van de portefeuille gewaardeerd tegen de marktwaarde.

Verwacht rendement

Door de uitkomst van de in 2014 uitgevoerde ALM-studie (optimale beleggingsmix) en het onderzoek naar haalbaarheid van een bruto rendement van 5% en een inflatie van 2% zijn met ingang van 2015 de middelen met een verdeling van 70% obligaties en 30% aandelen belegd. In de begroting is gerekend met een bruto rendement van 5% op het belegde vermogen en vanaf begroting 2024 een rendement van 2,5% op schatkistbankieren.

In het geval van een langdurig lage rente bestaat het risico dat de eeuwigdurende nazorg niet meer gedekt kan worden door de behaalde rendementen. Binnen de verordening nazorgheffing bestaat de mogelijkheid, alleen nog voor stortplaats Wijster, om een extra heffing op te leggen wanneer de middelen in het Nazorg fonds te veel afwijken van de contante waarde van het doelvermogen. Bij de jaarafsluiting wordt deze beoordeling gemaakt en daarmee de noodzaak tot een extra heffing.

Het verloop van het rendement in voorgaande jaren en geprognosticeerd tot en met 2027 kan als volgt worden weergegeven:

Rendementen	Werkelijk 2022	Begroot 2023*	Begroot 2024*	Begroot 2025*	Begroot 2026*	Begroot 2027*
Beleggingen	10.694.473	12.567.099	14.400.000	15.167.774	15.976.078	16.721.809
Liquide middelen	1.718.763	1.535.938	1.618.189	1.599.863	1.577.894	1.629.218
Beleggingsopbrengsten	-2.020.666	691.517	720.000	758.389	798.804	836.090
Rente	5.239	0	40.096	39.729	39.232	39.594
Rendement beleggingen	0,31%	5,50%	5,00%	5,00%	5,00%	5,00%
Rendement rente		0,00	2,48%	2,48%	2,49%	2,43%
Totaal Rendement	-13,90%	4,90%	4,75%	4,76%	4,77%	4,77%

*bij een geprognosticeerde rendement van 5% op beleggingen en een rente opbrengst van 2,5%.

Opbrengsten nazorgheffing

Per 31 december 2024 wordt voor Attero BV aan de hand van het dan aanwezige vermogen in het Nazorg fonds bepaald of er een nazorgheffing opgelegd moet worden. Zoals in paragraaf 2.2 aangegeven is de stortplaats Meisner gesloten en kan geen heffing meer worden opgelegd.

Kosten nazorg Meisner

Voor Meisner is de provincie Drenthe per 1 januari 2014 verantwoordelijk voor de uitvoering van de nazorg. In de begroting zijn de jaarlijkse kosten opgenomen zoals die met behulp van het Rinas rekenmodel voor de komende jaren zijn berekend.

5 Uiteenzetting van de financiële positie

Om een beeld te krijgen van de ontwikkelingen van de meerjarige financieringspositie is een prognosebalans voor het Nazorg fonds opgesteld. De prognosebalans hieronder is per einde van het jaar opgesteld, geprognosticeerde resultaten zijn aan de reserves toegevoegd.

Geconsolideerde prognose balans						
Activa	Werkelijk 2022	Begroot 2023*	Begroot 2024*	Begroot 2025*	Begroot 2026*	Begroot 2027*
Financiële vaste activa						
Beleggingen						
BlackRock iShares Care Euro Government Bond ETF						
BlackRock iShares Core MSCI World UNCITS ETF	10.694.473	12.567.099	14.400.000	15.167.774	15.976.078	16.721.809
BlackRock iShares MSCI Europe ETF						
Vlottende activa						
Nog te ontvangen bedragen	12.385	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500
Nazorgheffing Attero i.v.m. stand vermogen op 31 december 2022	2.425.888					
Liquide middelen						
Bank	1.718.764	1.535.938	1.618.189	1.599.863	1.577.894	1.629.218
Totaal activa	14.851.510	14.106.537	16.021.689	16.771.137	17.557.472	18.354.526
Passiva	Werkelijk 2022	Begroot 2023*	Begroot 2024*	Begroot 2025*	Begroot 2026*	Begroot 2027*
Eigen vermogen						
<i>Reserve</i>		13.500.680	15.300.333	16.018.189	16.767.637	17.553.972
Stortplaats te Ubbena/Meisner	1.824.146					
Stortplaats te Wijster/Attero Noord	13.011.755					
Resultaat wordt opgenomen in reserve		602.357	717.856	749.448	786.335	797.054
Kortlopende schulden						
Overlopende passiva	15.609	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500
Totaal passiva	14.851.510	14.106.537	16.021.689	16.771.137	17.557.472	18.354.526

*bij een geprognostiseerde rendement van 5% op beleggingen en een rente opbrengst van 2,5%.

6 Afkortingenwijzer

GS	Gedeputeerde Staten provincie Drenthe
IPO	Interprovinciaal Overleg
PS	Provinciale Staten provincie Drenthe
Wm	Wet milieubeheer
Rinas	Rekenmodel IPO Nazorg Stortplaatsen

Bijlage: Begroting 2024 Attero BV, stortplaats te Wijster in euro.

<i>Bedragen in euro Attero</i>						
Baten	Werkelijk 2022*	Begroot 2023*	Begroot 2024*	Begroot 2025*	Begroot 2026*	Begroot 2027*
<i>Renteopbrengsten Attero</i>	4.504	0	36.237	36.910	37.597	38.297
<i>Vermogensbeheeropbrengsten Attero</i>	-1.720.228	592.682	614.074	646.815	681.284	715.838
<i>Nazorgheffingsopbrengst Attero 2022</i>	2.425.888	0	0	0	0	0
Totaal baten	710.164	592.682	650.311	683.725	718.880	754.135
Lasten	Werkelijk 2022*	Begroot 2023*	Begroot 2024*	Begroot 2025*	Begroot 2026*	Begroot 2027*
<i>Onderhoudskosten nazorg Attero</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Aankoopkosten beleggingen Attero</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Service fee beleggingen Attero</i>	4.145	4.600	4.700	4.800	4.900	5.000
<i>Administratiekosten Attero</i>	572	550	560	570	580	600
<i>Accountantskosten Attero</i>	2.830	3.075	3.750	3.750	3.750	3.750
<i>Toegerekende uren Attero</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Bankkosten Attero</i>	355	255	260	265	270	290
<i>Nazorgheffing</i>						
Totaal lasten	7.902	8.480	9.270	9.385	9.500	9.640
Resultaat	Werkelijk 2022*	Begroot 2023*	Begroot 2024*	Begroot 2025*	Begroot 2026*	Begroot 2027*
Totale Baten	710.164	592.682	650.311	683.725	718.880	754.135
Totale Lasten	7.902	8.480	9.270	9.385	9.500	9.640
Totaal resultaat voor reservemutatie	702.262	584.202	641.041	674.340	709.380	744.495
Totale mutaties in reserve		0	0	0	0	0
Nazorgheffing	2.425.888					
Totale resultaat na reservemutaties	-1.723.627	584.202	641.041	674.340	709.380	744.495

* Bij de geprognosticeerde rendementen op belegd vermogen is uitgegaan van 5% en bij de liquide middelen 2,5%.

Bijlage: Begroting 2024 Meisner Noord-Drenthe, stortplaats te Ubbena in euro's.

<i>Bedragen in euro Meisner</i>						
Baten	Werkelijk 2022*	Begroot 2023*	Begroot 2024*	Begroot 2025*	Begroot 2026*	Begroot 2027*
<i>Renteopbrengsten Meisner</i>	735	0	3.859	2.819	1.635	1.297
<i>Vermogensbeheeropbrengsten Meisner</i>	-300.438	98.835	105.926	111.574	117.520	120.252
Totaal baten	-299.703	98.835	109.786	114.393	119.155	121.549
Lasten	Werkelijk 2022*	Begroot 2023*	Begroot 2024*	Begroot 2025*	Begroot 2026*	Begroot 2027*
<i>Onderhoudskosten nazorg Meisner</i>	49.405	75.000	26.500	32.700	35.500	62.200
<i>Aankoopkosten beleggingen Meisner</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Service fee beleggingen Meisner</i>	1.433	1.800	1.900	2.000	2.100	2.150
<i>Administratiekosten Meisner</i>	572	550	560	570	580	600
<i>Accountantskosten Meisner</i>	2.830	3.075	3.750	3.750	3.750	3.750
<i>Toegerekende uren Meisner</i>		0	0	0	0	0
<i>Bankkosten Meisner</i>	268	255	260	265	270	290
Totaal lasten	54.509	80.680	32.970	39.285	42.200	68.990
Resultaat	Werkelijk 2022*	Begroot 2023*	Begroot 2024*	Begroot 2025*	Begroot 2026*	Begroot 2027*
Totale Baten	-299.703	98.835	109.786	114.393	119.155	121.549
Totale Lasten	54.509	80.680	32.970	39.285	42.200	68.990
Totaal resultaat voor reservemutatie	-354.212	18.155	76.815	75.108	76.955	52.558
Totale mutaties in reserve	0	0	0	0	0	0
Totale resultaat na reservemutaties	-354.211	18.156	76.816	75.109	76.956	52.559

* Bij de geprognosticeerde rendementen op belegd vermogen is uitgegaan van 5% en bij de liquide middelen 2,5%.